

Activitats musicals

MIREN GARRALDA

JULIOL 1999

Miren Garralda Alonso
CEIP Mas Casanovas
mgarrald@pie.xtec.es

INTRODUCCIÓ	4
DESCOBERTA D'UN MATEIX	5
DESCOBERTA DE L'ENTORN	6
LLENGUATGE VERBAL	7
LLENGUATGE PLÀSTIC	8
LLENGUATGE MATEMÀTIC	9
LLENGUATGE MUSICAL	10
ACTIVITATS	11
1. <i>Introducció i marxa reial del lleó.....</i>	<i>11</i>
2. <i>Galls i gallines.....</i>	<i>12</i>
3. <i>“Hemiones”.....</i>	<i>12</i>
4. <i>Tortugues.....</i>	<i>13</i>
5. <i>L'elefant</i>	<i>14</i>
6. <i>Cangurs</i>	<i>15</i>
7. <i>Aquàrium.....</i>	<i>15</i>
8. <i>Personatges de llargues orelles.....</i>	<i>15</i>
9. <i>El cucut al fons del bosc.....</i>	<i>16</i>
10. <i>Ocells.....</i>	<i>16</i>
11. <i>Pianistes</i>	<i>16</i>
12. <i>Fòssils.....</i>	<i>16</i>
13. <i>El cigne.....</i>	<i>17</i>
14. <i>Final</i>	<i>17</i>
ACTIVITATS MUSICALS DIVERSES.....	17

“El Carnaval dels animals”

Camile Saint-Säens

Gran fantasia zoològica per a:

dos pianos, flauta, piccolo, clarinet, cordes, xilofon i celesta

Introducció

Aquesta obra va ser escrita al 1886 per Camile Saint-Säens. No va autoritzar la seva execució en públic per por de que perjudiqués la seva reputació, degut al caràcter satíric de la música. Al seu testament va autoritzà la seva interpretació.

Es tracta d'una obra on caricaturitza l'esforç dels pianistes i obres d'altres compositors. També fa servir melodies populars.

En principi esta pensat com una audició per els més petits però he afegit alguna activitat per nens una mica més grans.

Pel seu contingut respon a dos centres d'interès: “El Carnaval” i “Els animals”

Com objectiu pel centre d'interès “El Carnaval dels animals” proposem que els nens i nenes identifiquin els animals domèstics i els salvatges i les seves característiques i al mateix temps reconegui les diferents peces musicals associant-les als animals que Saint-Säens ens presenta.

Si fem coincidir el centre d'interès amb les dades de les festes del Carnaval s'afegirà l'objectiu de potenciar sensacions de gaudi i diversió en l'elaboració de disfresses i màscares d'animals.

DESCOBERTA D'UN MATEIX

OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none">• Experimentar diferents moviments i postures del cos• Acomodar el cos i la seva tensió muscular• Consolidar normes senzilles de convivència ja apreses
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	<ul style="list-style-type: none">• Caminar, córrer, saltar• Seure, jeure, a la gatzoneta, dret.• Manteniment d'una determinada postura corporal de forma expressiva i harmònica• Esperar el torn, respectar el company
PROCEDIMENTS	<ul style="list-style-type: none">• Imitacions dels diferents animals per tal d'explorar les diferents postures corporals• Observació dels costums i normes de convivència i higiene dels animals• Realització de dramatitzacions musicals i corporals
ACTITUDS, VALORS I NORMES	<ul style="list-style-type: none">• Valoració positiva d'un mateix i de les pròpies capacitats físiques• Acceptació progressiva de les normes de convivència establertes• Valoració de la ductilitat del cos per expressar diferents ritmes i situacions emocionals

DESCOBERTA DE L'ENTORN

OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none">• Diferenciar entre animals domèstics i salvatges• Identificar animals domèstics i salvatges per les seves formes, mides, i costums• Conèixer la festa del Carnaval i els costums de la pròpia comunitat
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	<ul style="list-style-type: none">• Animals amb: pèl/ploma, boca/bec, braços/ales, potes/peülles, cua...• Mides: gran/petit, gran/mitjà/petit, gras/prim,...• Formes característiques: siluetes/nombre d'extremitats/semblances...• Costums: alimentació, sons que produeixen, llocs on viuen,...
PROCEDIMENTS	<ul style="list-style-type: none">• Observació de làmines on es descriu el cicle vital d'alguns animals (cangur, lleó, pollet, etc.)• Identificació al medi físic (sortida al zoo i a la granja) d'animals salvatges i domèstics
ACTITUDS, VALORS I NORMES	<ul style="list-style-type: none">• Valoració de l'ús dels animals domèstics per part de l'home: (companyia, alimentació, ajut,...)• Valoració de l'activitat de l'home amb els animals salvatges: (caça, circ, altres espectacles,...)• Valoració del caràcter festiu i lúdic que es viu durant el carnaval en contrast amb la feina i l'esforç diari.

LLENGUATGE VERBAL

OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none">• Articular el diàleg entorn a una situació proposta• Identificació de dibuixos, figures i fotos d'animals en contes, revistes, etiquetes,...
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	<ul style="list-style-type: none">• Obtenció del major profit informatiu d'una situació de diàleg• Identificació de signes, siluetes, fotos o paraules que facin referència a un animal concret
PROCEDIMENTS	<ul style="list-style-type: none">• Articulació d'un diàleg figuratiu entre dos animals dispars• Observació d'un ampli material gràfic i bibliogràfic
ACTITUDS, VALORS I NORMES	<ul style="list-style-type: none">• Respecte al torn de paraules i a les idees de l'interlocutor• Valoració de l'interès de l'home per estudiar i conèixer la vida dels animals

LLENGUATGE PLÀSTIC

OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none">• Aconseguir destresa en l'ús del punxó, les tisores i el plegat de paper de formes senzilles que representin animals
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	<ul style="list-style-type: none">• Picat, retallat i plegat de paper
PROCEDIMENTS	<ul style="list-style-type: none">• Picat, retallat i plegat de carotes i antifaços que representin animals
ACTITUDS, VALORS I NORMES	<ul style="list-style-type: none">• Valoració del treball ben fet i acabat i la seva utilització

LLENGUATGE MATEMÀTIC

OBJECTIUS	Enumerar i comptar les extremitats i òrgans que té cada animal Classificar els animals per forma, mida, costums i altres característiques
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	Enumeració de les extremitats i els òrgans dels animals Agrupació dels animals segons les característiques de: forma, mida, costums, alimentació, cicle vital, ...
PROCEDIMENTS	Observació de làmines d'animals i enumeració d'extremitats i d'altres òrgans Classificacions dels animals segons una característica comuna Acabament de siluetes incompletes de diversos animals
ACTITUDS, VALORS I NORMES	Valoració i coneixement de les possibilitats (avantatges i desavantatges) de determinats animal amb respecte d'altres

LLENGUATGE MUSICAL

OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none">• Entonar cançons senzilles de forma simultània a l'audició• Identificar motius musicals dins l'audició
CONTINGUTS	
FETS I CONCEPTES	<ul style="list-style-type: none">• Entonació de cançons-audicions• Identificació de motius musicals dins l'audició
PROCEDIMENTS	<ul style="list-style-type: none">• Entonació de les cançons de: el lleó, les tortugues, el cigne,...• Identificació del motiu de la 3ª menor del cucut dins l'audició.
ACTITUDS, VALORS I NORMES	<ul style="list-style-type: none">• Valoració de la sensibilitat del compositor Saint-Säens a l'hora de retratar alguns animals

ACTIVITATS

L'ordre és el següent:

EL LLEÓ

De la sel - va soc el rei si vols ve - nir a jugar_amb mi
tinc les ur - pes a - fi - la - des i el meu crit es un ru - git.

1. Introducció i marxa reial del lleó

ACTIVITATS

- Ensenyar als nens aquesta cançó amb el tema del lleó previ a l'audició.
- Presentar l'audició com una història: La introducció descriu com els lleons i lleones dormen dins dels seus caus, poc a poc es desperten i comencen a caminar, fins a desplaçar-se com si es tractes d'una marxa triomfant (la marxa real tema de la cançó). Els lleons ens mostren les seves urpes afilades i les seves dents alhora que rugeixen (escales cromàtiques ascendents dels pianos).
- Els nens i nenes poden dramatitzar la història tot escoltant la música. Cal que hi hagi diferència de desplaçament quan sona la marxa real.
- Visualitzar la representació gràfica del rugit i escoltarlo. És una escala cromàtica que es pot reproduir al piano

2. Galls i gallines

ACTIVITATS

- Diferenciar el piano (el gall que canta), els violins (les gallines que escatainen). Al final només queda una gallina que cada vegada escataina més ràpid i el gall, que la persegueix i l'atrapa (últim acord del piano)
- Triar els instruments que senten: piano i violí.

3. “Hemiones”

ACTIVITATS

(animals salvatges i veloços del Tibet que s'assemblen a l'hora al cavall i a l'ase, aquí he dibuixat zebres)

Troblem un simple motiu de 4 notes (les 4 potes de l'animal) que es repeteix al llarg del teclat. Els dos pianos tocant exactament les mateixes notes a l'octava, sempre amb la preocupació de fer servir l'espai sonor (dos animals es persegueixen). Ens podem imaginar que aquests animals veloços son pianistes fent els seus exercicis.

- Fer adonar als nens de la rapidesa de les escales.
- Diferenciar entre lent i ràpid.
- Reconèixer una escala ascendent

- Reconèixer una escala descendent

4. Tortugues

ACTIVITATS

El piano marca el “tempo”, impertorbable, com un rellotge de sorra i la tortuga (les cordes a l'unisó) balla el “Can-can francès d'Offenbach” Contràriament al que diu la faula de La Fontaine, la tortuga no trenca el ritme fins a la darrera nota sostinguda (com si volgués deixar amb un pam de nas al rellotge de sorra...)

Introduïm la melodia parlant de l'obra d'Offenbach

Les tortugues

Som u - nes tor - tu - gue - tes molt ei - xe - ri - de - tes

i amb molt bon hu - mor ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha. Però la nos - tra ger -

ma - na ja es - ta molt can - sa - da de tant ba - llar, de tant ba - llar.

- presentar el can-can
- Comparar la velocitat de les tortugues amb l'obra original.
- Triar els instruments: corda i piano

5. L'elefant

ACTIVITATS

- Escoltar primer el ballet dels silfs de Berlioz
- Escoltar l'elefant i discriminar els instruments que sonen

El contrabaix ens presenta el tema del ballet dels silfs de “La condemnació d'en Faust” d'Hector Berlioz.

Podem pensar en els silfs, aquests personatges imaginaris, com si alleugereixin d'uns quants quilos a l'elefant quan es reprèn el tema (el piano fa els arpegis)

- Triar l'instrument que exposa el tema del ballet (el contrabaix)

6. Cangurs

ACTIVITATS

Imprevisibles animals que salten sobre les seves potes darreres i s'aturen per observar l'entorn. Els dos pianos simbolitzen dos cangurs que primer corren independentment i després s'apropen un a l'altre.

- Sentir els acords que representen els salts dels cangurs (acord de do menor i acords tenuts de sol menor, la_b menor i Sol major)

7. Aquàrium

ACTIVITATS

El mitjà aquàtic ve representat per les notes llargues de les cordes i els arpegis amb notes agudes del teclat (tema A)

Després un motiu de vuit notes al voltant del Do i transportat cada vegada mig to més baix (tema B)

Adopta la forma AB AB A'B'

8. Personatges de llargues orelles

ACTIVITATS

Dos violins, per torn, fan "hi-ha" cada vegada més ràpid, com un joc. El primer que abandona perd. Saint Saëns se'n riu dels que parlen per parlar i fa una juguesca de qui serà el que diu més bestieses...

9. El cucut al fons del bosc

ACTIVITATS

El clarinet toca una tercera major descendent en un segon pla i així dona aquest so característic del cant del cucut dins del bosc. El piano evoca la gent que passeja i s'atura cada vegada que sent el cucut. Mes endavant, deixant de banda l'ocell, descobreix l'univers del bosc (el primer piano repeteix incansablement el mateix acord i a l'hora el segon piano fa unes terceres descendents al mateix ritme)

10. Ocells

ACTIVITATS

Les cordes creen un ambient sonor tot recordant el moviment de les ales dels ocells. La flauta representa els cants alegres sempre acompanyada del tremolo de les cordes tot afegint el refilet amb el piano

11. Pianistes

ACTIVITATS

Els virtuoses del piano no es podien representar millor que pels seus exercicis quotidians d'escala estroncades per l'acord de 7a dominant modulant mig to més amunt. Segueixen els exercicis de terceres paral·leles acabant en una cadència perfecte en sol menor.

12. Fòssils

ACTIVITATS

Saint Saëns obre el bagul dels fòssils melòdics: fa una parodia del tema fúnebre del seu poema simfònic " La Dansa macabra".

El xilofon vol il·lustrar xocar dels ossos entre ells. El piano torna a repetir el tema. Les cordes l'imiten i un segon piano fa el contrapunt. Encadena un seguit de cançons populars:

- "J'ai du bon tabac"
- "Ah vous dirai-je maman"
- "Au clair de la lune"

I caricaturitza l'òpera italiana presentant una ària de Rosina de " Il barbiere di Sevilla".

Al final es reprèn el tema amb tota l'orquestra.

13. El cigne

ACTIVITATS

Una bella melodia del gènere nocturn i molt estimada pels romàntics.

Es de la forma ABA, tocada pel violoncel i acompanyada per dos pianos.

14. Final

ACTIVITATS

En aquest final ens va mostrant els diferents animals i ens acomiada amb un bram.

Activitats musicals diverses

1. Nocions d'alçada:

Fer jocs amb la veu per emetre sons greus i aguts, en principi sobre intervals grans i poc a poc intervals més petits. Reconèixer l'alçada greu o agut amb diferents objectes o instruments.

Sons aguts: l'aviram

Sons greus: L'elefant

Escales ascendents i descendents: els personatges de llargues orelles, els cangurs i els animals veloços

2. El sons a l'espai:

Es poden escoltar les diferents sonoritats desplaçant-se els alumnes per l'espai, després ficant l'instrument, sota la taula, darrera una cortina, dins d'un armari, des del passadís,...

instrument en segon pla: el cucut al fons del bosc

3. El tempo: Accelerando/Ralentando

A partir d'un moviment fer accelerar o retardar. Començar a caminar , per exemple a la senyal "Hop" caminar cada vegada més ràpid i a la senyal "Bing" anar disminuint la velocitat.

Sobre un motiu de tres o quatre notes: cantar més alt o més baix, més ràpid o més a poc a poc, començar per la última nota i acabar a la primera; afegir, treure, modificar les notes i/o els valors rítmics; fer jocs de preguntes i respostes;...

cantar més alt o més baix: dansa dels silfs de Berlioz i l'elefant
més ràpid o més a poc a poc: cancan d'Offenbach i les tortugues
començar per la última nota i acabar a la primera: fòssils (j'ai du bon tabac)

4. Els instruments

Classificar els instruments que surten a l'obra segons les diferents famílies.

5. Formes

Trobar en el cançoner popular les diferents formes:

Forma ABA : el cigne, els ocells

Tornada/estrofes i rondo: aquàrium final

Cànon, fuga: fòssils

Miren Garralda Alonso
CEIP Mas Casanovas
Juliol de 1999

Bibliografia: A.Hernández, Música para niños SIGLO XXI EDITORES, sa.
<http://www.altern.org/musiphil/stsaens>
Audición musical M.Domeque, E. Lagarriga, E.Sagales TEIDE